

ELOFIZETEK

HAT LYBEN ES YDEKREN

Egy évre — — 120 kor
Fél évre — — 60 kor
Egy negyed évre 30 kor
Egy hónap — — 10 kor

Nyitási költségeket
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vesszők palotájában.

TELEFON-SZÁM: 32.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rt. Rt. Rt.
Tirandó.

Szombat fővárosát 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 32.

Arad, 1919.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, december 6.

Nedici államtitkár nyilatkozatai

az aradi és temesvári pénzügyigazgatóság működéséről, az aradi új adókról, az esküt nem tett tisztviselők sorsáról, a pénzügyi felügyelésről és a bürokráciáról.

Nedici György dr. államtitkár, a kolozsvári kormányzótanács pénzügyi reszortjának főnöke ma reggel Temesvárról visszatért Aradra és még a délelőtt folyamán volt szives magához kéretni az Aradi Közlöny szerkesztőjét, hogy a nagyközönséget érdeklő pénzügyi kérdésekről nyilatkozzék. Fimáncpolitika eddig rideg jelszó volt csupán, mely a szakembereken kívül nem igen érdekelt senkit. Most azonban, hogy a nagy háború véget ért és az összes államoknak nagy gondot okoz az, miként fedezzék a horribilis kiadásokat és nap-nap után hallunk híreket újabb adóemelésről, vagyonelevonásról és hasonló pénzügyi tervekéről, a közönség minden rétegét igen közelről érdeklik a gazdasági kérdések. Annál nagyobb érdeklődésre tarthatnak számít Nedici György dr. államtitkár kijelentésével, mert hiszen ezek hivatalos kompetenciával bírnak.

Tulajdonképpen a pénzügyigazgatóságokat jöttem ellenőrizni — mondotta az államtitkár. — Eddig Aradon és Temesváron voltam. Ezután a többi igazgatóságot fogom meglátogatni. A pénzügyigazgatóságok egyik főfeladata, a mint az különben köztudomású, hogy az államot a szükséges pénzzel ellássák a területükön fizetendő adók behajtása által. És itt mindjárt meg kell említenem, hogy Arzenovici pénzügyigazgató ur a legnagyobb erélyvel, de egyben a legnagyobb tanítással hajtotta be az adókat. A hivatalokat megvizsgáltam és a legnagyobb rendet találtam. Az figyelmet is példásan folyik. Ez Aradon különösen azért érdem, mert az előző kormánytól óriási restanciák maradtak.

A tisztviselők munkájával nagyon meg vagyok elégedve. Nagy örömmel szolgál, hogy az aradi román pénzügyi tisztviselők szintén ugyanazon a nívón állanak, mint a régen szolgáló ma-

gyar tisztviselők. Ez elsősorban a tisztviselők munkaszeretetének, ambíciójának és Arzenovici igazgató páratlan oktató munkájának és fáradozásának tudható be. Elismerésül egy pár kiváló tisztviselőt elő is léptettem, ami nem jelent azt, hogy a többiek ezt nem érdemelnék meg. A többiek előléptése csak azért nem történt meg, mert azok nemrégiben jutottak magasabb rangra.

— Mi államtitkár ur véleménye az Arad város által január elsejével életbe léptetett új adóemelésről?

— Evvel a kérdéssel még nem foglalkoztam és így véleményem sem mondhatok. Csupán a lapokban olvastam erről a dologról. Egyet azonban már most mondhatok. Ha a polgári adóval tényleg akarják sújtani a köztisztviselőket is, úgy ezt a javaslatot a kormányzótanács nem fogja jóváhagyni. A törvény ugyanis mentesíti a köztisztviselőket az ilyen adók fizetése alól. Arad város tervzetét szigorúan a fennálló törvények szerint fogjuk felülbírálni.

— A temesvári pénzügyigazgatóság működésével mint volt megelégedve államtitkár ur?

— Ami a temesvári igazgatóságot illeti, ott ugy az ügykezeléssel, mint a tisztviselők munkájával szintén a legnagyobb mértékben meg vagyok elégedve. Ez Zádor igazgató kiváló szakismeretének tudható be. Annál nagyobb a temesvári igazgató érdeme, mert a szerb uralom alatt az ottani pénzügyigazgatóság teljesen lezülött, a fontosabb iratokat a szerbek mind magukkal vitték és így az ottani helyzet nagyon nehéz volt. Annyit kijelenthetek, ha az összes pénzügyigazgatóságok működése olyan lesz, mint az aradi és a temesvári, úgy ami pénzügyi igazgatásunk egyike lesz a legjobbaknak. A magyar kormány alatt a pénzügyigazgatás jó volt, a forradalom után már hanyatlott, amikor a románok vették át az imperiumot eleinte nagy nehézség-

voltak, mert a magyar tisztviselők igen tekintélyes része tagadta meg az eskü letételét. Ma már részben a régi tisztviselőkkel, részben pedig újakkal teljesen rendben folyik a munka.

— Arról van-e államtitkár urnak tudomása, hogy az annak idején esküt nem tett tisztviselők körében mozgalom indult meg, hogy visszalépjék őket?

— Azt, hogy maguk között mit határoztak, nem tudom. Nem is nagyon érdekel a dolog, mert teljesen komplett tisztviselői karom van. Annyit mondhatok, hogy egyik pénzügyigazgatóság tisztviselői akik annak idején megtagadták az eskü letételét, kérték, hogy fogadjam vissza őket. Sok körülmény mérlegelése után ezeket visszavettem, de természetesen máshol osztottam be őket. Érdekes hogy ezek talán ma még jobban és nagyobb ambícióval dolgoznak, mint a többiek, vagy dolgoztak a magyar kormány alatt.

— Államtitkár ur nyilatkozata szerint a tisztviselők most fokozottabb munkakedvvel dolgoznak, mint régebben. Miben áll ennek oka?

— Annak oka, hogy a tisztviselők nálunk jobban dolgoznak, az hogy kezdettől fogva azon voltam, hogy anyagi helyzetükön javítsak. A mai fizetés körülbélmi kétszerese a régieknek. Legfőbb törekvésem is lesz mindig, hogy a tisztviselői kar az anyagi gondoktól mentesítve legyen.

— A hamis lebélyegzésű pénztől mi államtitkár ur véleménye és hogy talán mit tart a pénzügyi felügyelésről?

— A pénz felülbélyegzése teljesen eltűnt az országunkból. Más célja volt, mint ahová kilyukadtunk. A békekonferencia határozatai szerint ugyanis a volt monarchia területén alakult államok tartoznak a békeszerződés aláírásától számlított négy hónap alatt az összes pénzt bemutatni. Csak akkor történhetik meg a likvidáció. Szerintem minden az Osztrák-Magyar Bank által kibocsátott pénz egyforma értékkel bír. Ami a hamis lebélyegzésű pénzt illeti, Arzenovici Gyula pénzügyigazgató ur már előterjesztést tett nekem, hogy a kormányzótanács adjon ki direktívákat, mint kezeljék a ha-

mis lebélyegzésű bankokat. A közel jövőben erre vonatkozólag egy séges utasításokat is fog a kormányzótanács adni.

— Van államtitkár urnak még valami különösebb terve, ami a nagy nyilvánosságot érdeklí?

— Tervem az, hogy a pénzügyi igazgatást minél inkább egyszerűsítsem és száműzzem a hivatalokból a merev és rideg bürokráciát.

Olasz tiszték Aradon.

A tegnapi esti körzón feltűnt két elegáns olasz tiszt. Munkatársunk felkérte őket a Középponti szőlőházban levő lakásokon és beszélgetést folytatott az egyik tiszttel, Francisko M. Marinarival. A tiszt kijelentette, hogy a budapesti olasz misszió tagjai és most Nagyváradra jönnek, ahol Yates amerikai ezredes missziójában vettek részt. Politikai megbízatást teljesítenek Aradon, de hogy mi a feladatuk, azt diplomatikusan elhallgatta. Három napig maradnak itt és azután visszautaznak Budapestre.

Amerika és az igazság.

A New York Herald vezetőikben foglalkozik a német békeszerződéssel és megállapítja, hogy azt Amerika sohasem fogja aláírni. Amerikának nem lehet irányadó az, hogy Londonban és Párizsban milyen érdekei szűzödnék a német békehez, neki csak egyetlen egy szempont irányadó: és az az igazság szempontja.

Leszakadt

a polgármesteri szoba menyzete.

Ma reggel hatalmas dörcsre lettek figyelmesek a városháza hivatalos helyiségeit tisztogató hivatalosok. A hangok irányába sietve, eljutottak a polgármesteri hivatal nagy szobáihoz, ahol furcsa látvány tárult eléjük. A helyiség menyzete nagy darabon leszakadt és a kő és mázhabarcs törmelek majdnem elborították az egész termet. Szerencsére a leszakadás pillanatában még senki sem tartózkodott a teremben és ennek köszönhető az, hogy semmi sebzés nem történt.

Türelmetlen

az angol és francia közvélemény a békekonzferencia lassúsága miatt.

Az angol sajtó élénken tákrézta vissza azt a nagy türelmetlenséget, amely Anglia minden rétegében a békekonzferencia lassu munkája miatt elharapódzott. A legbefolyásosabb lapok erőlyes lépésre sürgetik a kormányt, mert a helyzetet tarthatatlannak mondják. A Manchester Guardian vezércikkét köztül, amelyben kijelenti, hogy a mestani bizonytalan állapot sokkal több kárt okozott a világ népeinek, mint a háború összes ártka. A francia lapok is azon mézetüknek adnak kifejezést, hogy helytelen a folyamatos tanácskozás tervével foglalkozni. Egyértelműleg megállapítja a sajtó, hogy a francia közvélemény torzig van már a sok konferenciával.

Elkészült a vádirat a német császár ellen.

A Neues Wiener Tagblatt jelenté Rotterdamból: Párisi és londoni táviratok szerint már végleg elkészítették a volt német császár ellen a vádiratot. A szövetségesek csak arra várnak, hogy a békeszerződés életbelépjén, azután akcióba lépnek. Ugy, hogy a pórt tavasszal fogják tárgyalni.

Vasúti szerencsétlenség 27 halottal.

Nagyváradról jelentik, hogy 4-én este 10 órakor a Békéscsaba-nagyvárad vonalon Csélla állomás közelében a teljes sebességgel haladó személyvonat összeütközött egy tehervonattal. A karambolnak huszonhét halott és negyven sebesült lett az áldozata. Megindult a vizsgálat annak kiderítésére, hogy kit tarthat felelősség a szerencsétlenségért.

A jegyzői állásokat be kell tölteni.

A kormányzótanács belügyi osztálya felkérte az aradmegyei prefekturát, hogy a még üresedésben levő összes jegyzői állásokat töltsék be, mert különben a közigazgatás zavartalansága teljesen biztosítva. Különösen fontos ez, hogy az adók minél pontosabban behajtsassanak, mert az adóhátralékokból nagy veszteségre van az államnak.

— Ezar let büntetés, mert nem átvészték a zászlót. Ma hozott ítéletet Stoica Sebostván rendőrönök azok felett, akik elmulasztották kalapjukat megemelni a katonai zászló előtt. Ezek közül egyet négy napi elzárásra ítélte a rendőrönök, de a büntetést kitöltöttnek vette, a többieket pedig a négy napi elzárásán kívül ezer lej büntetéssel sújtotta.

Vajda az új román miniszterelnök.

— Koncentrációs kabinetet alakít. —

Bukaresti hírek szerint a Kormányválság hirtelen megoldást nyert. Vajda-Vojvoda Sándort, a párisi békedelegáció elnökét megbízták kormányalakítással és Vaj-

da a megbízatást el is vállalta. Hír szerint koncentrációs kabinetet alakít és az új kormány, fogja aláírni az osztrák békét.

A száz holdon aluli termés lefoglalása.

— Eső után köpenyeg. —

A Kormányzótanács még a nyár elején rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében a száz holdon felüli birtokok termését zár alá veszi. A száz holdon aluli birtokok termése szabad forgalom tárgyát képezte. Most azután újabb rendeletet bocsátott ki a kormányzótanács, amely szerint a közigazgatása alatt álló területeket a száz holdon aluli termésileseget is zár alá veszi. A Kormányzótanácsnak ez az intézkedése igen üdvös, de — úgy gondoljuk — Aradmegyében egy kissé megkésett. Hetek óta írják róla a lapok, hogy Aradon, mint az egész megyében liszthány van és ha nem történik időközben megfelelő intézkedés, úgy tavasszal inség-

nek nézünk elébe. Az aradmegyei gabonát ugyanis összevásárlták és kiszállították a megyéből anélkül, hogy előbb megállapították volna az ellátatlanok részére mennyi gabonára van szükség. A Kormányzótanács rendelete azért úgy jött most, mint eső után köpenyeg. Marsleu Jusztin dr. megyei prefektus legutóbbi számíttatott ebből az ügyben. Ennek eredményeképpen ma megnyuglító válasz érkezett Aradra.

A kormányzótanács földművelésügyi osztálya értesítette ugyan is a prefektust, hogy a tavaszi buza biztosítására minden intézkedés megtörtént és az az adalomszámításra nincs szükség.

Varjassy Lajos Bukarestben.

— Román politikusokkal tárgyal. —

Néhány nap előtt megírta, hogy Varjassy Lajos dr. volt aradi kormánybiztos Szegeden tartózkodik és a legközelebbi időben Budapestre utazik. Ezzel azután kifolátot nyertek azok a híresztelések is, mintba Variassynak a magyar hadsereg elől menekülme kellett volna. Bukarestből ma érkezett utasok beszélik, hogy Varjas-

syt Maniu Gyula Kormányzótanács elnökének és több román politikus társaságában látták Románia fővárosában. Varjassy misszióját homály borítja. Beavatottak tudni véltek, hogy a volt kormánybiztos a saját felelősségére folytat tárgyalásokat, mert semmiféle fórumtól nem nyert megbízatást bármilyen akcióra.

Napról-napra nagyobb a drágaság.

— Egy galaci kereskedő levele. —

Aradon, de egyebütt is érezhető, hogy a drágaság szinte napról-napra rohamosan fokozódik. Ennek oka részben a termelés kisebb volta, másrészt az, hogy az egyes államok között még nem indult meg teljes mértékben a kereskedelmi forgalom. Különösen érezhető a hiány a legszükségesebb élelmiszerekben. Ezekre a tényekre rendkívül jellemző levelet kapott Marsleu Jusztin dr. aradmegyei prefektus egy nagy galaci importérgőtől. A kereskedő levele beszámol arról, hogy mint fokozódnak az egyes cikkek árát nap-nap után. Példákat is hoz fel erre. Így például Galachon november 21-én a kávé ára 14 lej volt, három napra rá már csak 17 lejért lehetett kapni. A kávé ugyanab-

ban az időben 19.50 és 24.50 lej volt, a rizs pedig 12.50 és 14.50 lej. Azt a tanácsot adja a prefektusnak, hogy hívja fel az aradi kereskedők figyelmét erre a körülményre és ezek igyekezzenek minél többi árut és minél előbb beszerezni, mert később az árak még magasabbak lesznek, miután a külföldi behozatal teljesen szűnne. Egyben ajánlatot tesz a megyének ekkorra kilónként 11.50 lejért. A prefektus intézkedett, hogy az a kereskedők körében ismeretessé váljon és igyekezzenek a szükséges árukat minél előbb beszerezni, mert a fagy beállásával a dunai forgalom megszűnik és a vasúti szállítás drágavolta mellett nagy nehézségekbe ütközik.

HIREK.**Mikulás.**

Kicsi lányom ma jó légy, mert jön a Mikulás és ha látja, hogy rossz vagy, elküldi a Krampuszt. De ha jó leszel...

Az én kicsi lányom csak bámul csodálkozó nagy szemével. Tulajdonoson kicsike még. Még nincs nek reménye, nincsenek illúziói. Még egészen boldog. Csak elnyafogja magát és a Sors az anyja képében mindennel ellátja amit csak az anyai szeretet kigondolni képes.

Majd később? ...

Eszembe jutnak régi Mikulások. Olyan szeretettel becéztem em lékembert ezt a csillogó szakállú jószágos aggasztó, aki téli alkonyatra ajándékokkal terhelten bándokol a ragyogó fehér országuton messzi templomtorony iránt. A behavazott falusi gulyhók mosdatlan kis lurkói épp olyan irgalommal, reménytel várják, mint a városi paloták módos urfiat. Várása kerül, ragyogást, napsütést fakaszt az ártatlan szíza gyermekszívükben, még ha ómos felhők takarják is a keddös eget.

Milyen jó visszaemlékezni a szét foszlott illúziókra is. Azokra az időkre, amikor még az sem volt számunkra csaldóság, ha a jószágos Mikulás — másnak vltte a csillogó ajándékokat. Amikor még hittünk az igazságban, a méltányosságban és az érdemek megjelalmazásában. És hittük, hogy ha — bizonyára okkal, — mellőzött a Mikulás, majd kárpótolnak karácsonykor az anyuakák.

Később? ...

Később sok kegyetlen kínlódás után csak szimbolumot látunk a Mikulásban: az élet szimbolumát. Amelyben a Sors sokszor azok alakába teszi le ajándékát, akik meg nem érdemlik.

Csak a remény az élet életesszenciája nem vesztet ki lelkünkben.

— Új rendőrségi tisztviselők. Valloiu Romulus dr. prefektus az aradi rendőrséghez tisztviselőnek nevezte ki: Kalmár Árpádot, Aranyos Györgyöt, Rutkai Emilt, Halmos Lajost, Csoma Bélát, Göckel Alfrédot, Ludvig Frigyeset, Kállor Károlyt, Silberean Gézát, Berar Pétert, Orgeviu Demetert, Breaner Mártont és Ispravnik Kornelt. Detektívek lettek: Horváth Gyula, Rasztig István, Mena Anania, Száva Mihály, Detesán János, Parkas Leontine és Mittelea Máté.

— Késelő házastársak. Gnba Ferenc aradi lakost tegnap este a felesége azóváltás közben egy éles késsel kétszer mellbeszurta. Szilyos sebével a kórházba szállították. A merénylő asszony ellen megindult az eljárás.

— Nem szabad kalácsot sütni. A városi közelművelési-bizottság elterjesztésére Roba János dr. polgármester botította a fehér péksütemény és kalács készítését és árúsítását. Erre az intézkedésre a városban uralkodó nagyfokú kenyérszegénység, valamint az szolgáltatott okot, hogy a fehér péksüteményeket és kalácsot leginkább kenyérlisztből készítették és azokat nem az előirt áron árúsították.

— Házasság. Kádár János és Bara Hermin f. hó 6-án délután fél 5 órakor tartják esküvőjüket a Minoriták templomában.

— Az erdőőrök drágasági pótléka. A kormányzótanácsból ma leirat érkezett Aradmegyéhez, mely szerint a földművelésügyi osztály az aradi, borosjenői, körösbökényi és máciaradnai adóhivataloknál alkalmazásban levő erdőőrök fizetését január elsejétől kezdve évi kétezer korona drágasági pótlékkal javítja.

— Orvosi hír. Zimmermann Károly dr. v. budapesti egyetemi tanársegéd, aradmegyei közpórházának v. igazgatósebéhez főorvosként naponként 8-9-ig és 2-3-ig fogad lakásán Ferdinánd-utca 7. szám alatt. A Mann féle szanatóriumban Kazinczy-utca 10. szám alatt operál.

— Az aradmegyei fuvardíjak megállapítása. A kormányzótanács földművelésügyi osztálya értesítette az aradmegyei prefekturát, hogy az egyes községek közötti fuvardíjakat hivatalosan és egységesen akarja szabályozni. Erre való tekintettel felelésként a prefekturát, hogy mielőbb terjesszen fel egy kimutatást arról, hogy Aradmegyében milyen távolságra fekszenek egymástól a községek.

— Betörések. A Beresényi Miklós-utcai szövőgyárban tegnap este ismeretlen tettesek betörték és nagymennyiségű szövetkelmét elvittek. A kár ismeretlen. A rendőrség nyomoz a tolvajok után. — Steiner Jenő Erzsébet-kórházi lakásán tegnap betörők jártak és mintegy 30000 korona értékű felszerelést elvittek. Az esetet bejelentették a rendőrségnek.

— Férfiöltönyre és télikabátokra alkalmas szövet, feketében is kapható H. Rosenblüch ei Comp.

— Ingyenes munkaközvetítés. A hatósági munkaközvetítő (Szt. István-u. 2. Telefon 11-19.) heti kimutatása szerint alkalmazást nyerhetnek asztalos, bádógos, cipész, faesztorgályos, kádár, kerékgyártó, kocsigyártó, műszerész, férfiszabó, timár szakmunkások, varrónők és háztartásbeli alkalmazottak. Foglalkozást keres 143 különböző ipari szakmunkás és kereskedelmi alkalmazott. Tanoncok igen előnyös feltételek mellett (teljes ellátás és ruházat) helyezhetők el ipari szakmáknál. Bővőbb felvilágosítással szolgál az intézet telefon útján is.

— Football mérkőzés dec. 7-én délután 2 órakor az AAC pályán ATE-Amte bajnok csapata tart. Jegyek Maidt cégnél válthatók.

— Husz százalékos haszon szövetelési bizottság kimondotta, hogy a női és férfi szövetek kiskönyvesi eladásánál 20%-nál nagyobb haszon nem vehető.

A bolgárok aláírták a békét.

— Sztambulinszki dühös volt. —

Párisból jelentik, hogy Bulgária Neutllyben aláírta a békeszerződést. Az ünnepi kerettel élénk ellentétben volt a sok idegen nyelven folyó tiszteletlen fecsegés városi zaja. Clemenceau láthatóan unatkozott és az amerikai megbízottal való diszkurzusban keresett kárpótlást. Egyszerre megjelent a terem ajtajában egy, kövér ember, a kinek vastag ajka és ólomsárga kipedert fekete bajusza ugyancsak fenyegető külsőt adott. Sztambulinszki úgy rohant be a terembe, mint valami bika. Felretolta az előtte álló funkcionáriust, a ki azonban mégis eléje ugrott és az egyik sarokban lévő elkülönít-

tett helyére vezette. Az aláírásnál kilenc ember segédkezett neki, a kik a lapokat forgatták és ráütötték a pecsétet a lapokra. Midőn visszavezették a helyére, dühösen fujva nézte, hogy a szövetséges államok megbízottjai kedélyesen csevegve egymással, mosolygó arccal egymásután aláírták a szerződést.

A szerződés értelmében Bulgária átengedi a Strunica vidéket és Trácláról is lemond. Bulgária 20.000 főnyi hadsereget tarthat és kötelezi magát két milliárd és 250 millió lefizetésére. Az aktusban Románia és Szerbia képviselői nem vettek részt.

Felrobbant municióos vonat.

— Véletlen okozta. —

Futótűzként terjedt el a hír ma reggel Aradon, hogy a gyoroki állomáson kigyulladt egy municióos szállító tehervonat és ennek következtében nagy robbanás történt, amely hatalmas pusztítást vitt véghez a gyoroki pályaudvaron. Legilletékesebb helyen, Ispravnik üzemvezetőnél érdeklődtünk a hír valósága felől s a tőle kapott információ alapján közöljük a tüzeset hiteles történetét, mentén az aradiak fantáziájának minden színezésétől. A tüzeset a gyoroki állomás közelében nyílt pályán vesztéglő municióos szállító tehervonaton történt. A tűz véletlen folytán egyik vagonban ütött ki s szonnal áttérjedt a szomszédos két vagonra és a katonai kísérel személyszállító kocsjára is. A négy kocsi teljesen leégett s miután az egyikben könnyű tűzérzéki munició volt felhalmozva, időnkint hatalmas detonáció roszkettette meg a levegőt. Gránát repedara-

bok és srappell golyók fűtyltek minden irányban. anélkül, hogy valakiben kárt tettek volna. A vonat őrsége és a segítségükre siető vasutasok megfelelő távolságra eltolták a még ép kocsikat s így azonnal lokalizálták a tüzet. Ispravnik üzemvezető a beérkezett jelentések alapján mentő expedíció kiküldését kérte, de még az est folyamán Temesváron át telefonösszeköttetést kapott Gyorokkal, értesült a veszély elmúlásáról s még tegnap este tudatta a prefekturával az expedíció szükségtelenségét. Ma reggel az üzemvezető egy bizottság élén kiutazott annak megállapítására, hogy ki és hogyan idézte elő a tüzet. A bizottságnak eddig csak annyit sikerült megállapítani, hogy a tűz véletlenül keletkezett. A gyoroki állomás épületében nem esett semmi kár. Az elpusztult kocsikon kívül csupán a pályatest közelében álló egy szénakazal égett még el.

Titokzatos katasztrófa.

— Ötvennégy halott. —

Bécsből jelentik: Borzalmas és eddig még ki nem derített módon létrejött robbanás történt az ausztriai Markgraf-Neusiedel községben levő Planta magtermelő és gyümölcsértékesítő vállalat telepén, ahol egy munkáslakás, amelyben mintegy száz töt munkás lakott, felrobbant és földig égett. A tűz reggel öt órakor ütött ki, a szerencsétlen emberek valamennyien az ajtó felé tudtak és a nagy tolongásban megégtek. A tűzoltóság a nagy szélvihar miatt teljesen lehetetlen volt a

tűzzel szemben. A katasztrófa óráról még nincs biztos adat, de lehet hogy valaki a telepről bent akart lopni és közben a benzint felrobbant. Érdekes, hogy mialatt a tűz tartott, önmertelen tettesek felfeszítették a Raiffeisen szövetkezet pénztárát és a pénzt elvitték, de betörték ugyanekkor több más helyen is. A tűz kitörése előtt a telep körül több gyanús alak ólálkodott, akik a telep órára rá is lóttak. A halottak száma ötvennégy.

Művészet.

* Az aradi Fehér Kereszt gyermekvédő egyesület javára 12-én este tartandó hangverseny iránt az előjegyzések után itélve nagy érdeklődés mutatkozik. Méltán megérdemli a nemes cél és műsor, mely az egész város közönségének egy emlékeztető estét fog szerezni. Az egyesület vezetőségének sikerült művészi nívón álló számokat összeállítani. 1. Schubert: Fantasia O. dur — Masanszker Böske és Weil Magda. 2. a) R. Straus: Ich trage meine Minne. b) Leoncavallo: Mattinata. c) H. Oseh Petites roces. d) Farkas. L.: Az ősz románc. Énekli: Fetter Irén. 3. Dalok: Bing János. Szünet. 4. a) Tartini: Oerelli: Variation. b) Debussy: Ka batead. c) Fibich: Peeiene: Weil Magda. 5. Donizetti: Duett a „Lammermorri Lucia“ című operából. Éneklik: Fetter Irén és Bing János. 6. Tschajkovszky: Trió. Előadják: Weil Magda, Masanszker Böske és Unger Ernő. Jegyek még kaphatók: Seherhag cégnél.

* A Maharádza premierjét, helyi szerzőknek ezt a pompás operettjét, kedre tűzte ki az igazgatóság s nagy sikert várva, másnap tartja az egész hét folyamán. Kedden, szerdán és csütörtökön bérlészetben megy, míg pénteken B., szombaton C. és vasárnap A. bérlészetben megy Szelle dr. és Ring Károly jókedvű, gyönyörű zenéjű darabja. A bérlők helyett 8-án, hétfő déli 12 óráig tartják fenn: Szombaton délután Egy férj, aki mindent tud, vasárnap délután a Svirhákak, hétfőn délután pedig a Bőregér van másnapra tűzve. Hétfőn este a múlt szazon nagysikerű operettjét, a Rinaldot elevenítik fel.

* Fuldá Tóth ma esti táncművészeti előadása 8 órakor kezdődik a kulturpalotában. Még meglévő jegyek: a Blech cégnél és este a pénztárnál kaphatók.

* Paylander és Fröhlich Elise két név a mozi aranykorának, virágzásának legszebb és legmaradandóbb emlékeit elevenítik fel bennünk. Mindkettő a Nordisk-filmgyár művészgardájába tartozott. Paylander azóta tragikus körülmények között meghalt, míg Fröhlich Elise más filmgyárhoz szerződött. E két művész fennmaradásának emlékét elevenítette fel tegnap az Apolló és Uránia. Mind a két mozgóképszínház a legszebb Nordisk képekből állított össze műsort magának. Az Apolló a Hazafutó című dráma reprisét tartotta. Az Urániában a Félis Salten világhírű regénye, a Felámadás került reprizként vetítésre. A főszerepben Paylander egyik legszebb alakítását élvezhetjük. A nagykonceptiójú Nordisk képek még szombaton és vasárnap maradnak műsorban.

Letartóztatták

a simándi pap gyilkosait.

Lencsés Kornél és Pappszék Kornél, a májusban meggyilkolt simándi görög keleti lelkészek ügyében tegnap váratlan fordulat állott be. Az ügyészségnek tegnap végre sikerült annyi fáradozás után az igaz gyilkosokat kinyomozni. Sándor László és Magocs György odaváló lakosok, volt vörösek katonák gyilkolták meg a lelkészt. Sommer Nándor vizsgálóbíró tegnap kiutazott Simándra, azonnal letartóztatta a gyilkosokat, és hozzálította az aradi ügyészség foházába. A gyilkosok azzal védekeznek, hogy parancsuk volt a pap meggyilkolására.

Feloldó szerkesztő:

VUCHETICH ENDRE Dr.

APOLLO URANIA

Ma, 6-án:

A hazatérés. A feltámadás.

Aradi hirdetések

Levelezés.

INTELLIGENS LEANY ismeretséget keresem. Kivel az unalmas esti órákat kellemesen eltölthetném. Leveletet „Le petit français” jellegre a kiadósba kérek. 6909

Házasság.

FÜGYEK! Egy 33 éves örvény 8 gyermekkel 100.000 korona vagyonnal rendelkezés magasabb állású román állami tisztviselő 25-30 éves uradány vagy özvegy ismeretséget kívánok eljuttatni keresni. Kérem a gyerekeknek szeretet anyja velem és némi kezességnyal is rendelkezni. Teljes című levelet lehetőséggel fényképpel eljuttatva a lap kiadóhivatalában „Örvény” jellegre kérem. Közreműködés díjazás birtokosok. 6908

Alkalmazás.

VIÁTAL TANITÓNÓ, ki német és magyar tanít, vidéken is alkalmazást keres. Adatok: Tanítás 5" jellegre a kiadósba kérek. 6907

GYÓGYSZERTARI laboratóriumban alkalmazásra volt kény jó fizetéssel felvételt. Cím Wallinger hirdetésében László-utca. 9640

JOSE minden keresetűk azonnali nagy fizetéssel. Kérés: László, Szabadság-tér 17., L. em. 9570

ELANUSITONOK felvételt a Színház vezényezésében. Csak azok ajánlkozhatnak, akik már alkalmazva voltak. Játékszámításban járassak előnyben részesülnek. 9638

FÜGYALKOZAST KERES nap 2-3 órára 15 évi tapasztalt bíró mérlegképes könyvelő, perfect magyar és német levelező, sokoldalú szakismerettel. Leveletet „Elsőrendű iradai munkász” jellegre a lap kiadóhivatalába kér. 6899

Vétel és eladás.

SZALAGFÜRESZT, egyengető gépet megvételre keresek. Kovács bogárnemester, Magyarbányász. 6906

ERADOK egy kuberias-ártépdé, egy pár kumethámoz, egy dynamó (110 Volt 30 Amp) egy kis dynamó (circa 110 Watt) 10-12 inos lámpára — Vezek gyümölcszúró, kisebb gyümölcs vagy szőlő-sajtó, elzáráható fedélű fűzőst Dna Francisc Hech házimester Arad, Erzsébet királyné-körút 10. 6906

NYELVREZAGY megvételre keresetűk. Cím Wallinger hirdetésében László-utca. 6840

KARATOK és ruhák eladók. Cím Wallinger hirdetésében László-utca. 9643

DIORA előjegyzéseket elfogadok 18 kerentert kilogramját a hatóság bédében Gross 6910

35 METERMAZSA hordóképesű. Mészes strófokos jutányos áron eladó. Bédvélhet Schamberger-gyár, Bulvardul ragya Ferdinand 11. 9611

NYOGA ES NEUTRAL szappan, mindkettő szabadulgtól mentes tal sziraitott csako nem maró szappan, mérti is gyermeknek, valamint érzékeny arau özvegynek legjobban ajánlható. Ára darabonként 8 korona. Dr. Földes és Hech Aradon 6102

ROSTAND Sasfők, Reithy Irodalomtörténeti, Művészeti történeti, valamint teljes könyvtárat vándorl Minerva könyvkereskedés, Debó-utca 1. 6453

IRÓ-ABZTAL kértában lévő, eladó. Cím Wallinger hirdetésében. 9637

JO KARBAW LEVÓ, Mátka lam írásu „Yest” írástól eladó. Érdeklődők levelet „180 korona” jellegre a lap kiadóhivatalába kérem. 6896

Ingtalan.

DUGONTIS-utca 29. számú ház kútfayos áron eladó. Érdeklődés: Daa Pavel Varza Ötvös-utca. 6908

HATÁR-utca 22. számú ház 6 lóra való istállós, nagy telekkel eladó. Ügyvelet ügyi szövegek eladók. Bédvélhet Kelemen tér 6. sz., a 16 11. 6904

VASUT mellett föld-üzemes bérház azonnal elfoglalható lakással előnyös feltételek mellett eladó. Bédvélhet Mándi papír-üzletben, Boros Béni-tár. 9633

Ne sajnálja a fáradságot és olvassa keresztel

Sigismund Perényi

Schveidel-utca 4. szám alatti modernül berendezett vendéglőt. Hol ma és minden szombat este nagy díszelőre vasára lesz. Egy adag vögyes töltelék párolt káposztával és taras oszszával 10.— korona. Kifutó helyi berek. Havi szonensek részére előrendű ebéd és vasára 400.— koronért kapható. Szives pártfogást kér Sigismund Perényi, vendéglős. 9631

Butellás üvegeket vesz magas áron

Gustav Dürr, a városházzal szemben

A szászvári belvízlevezető társulat elnökétől.

211-1919. szám. **MEGHÍVÓ.**

Vaszerencsém a szászvári belvízlevezető társulat tisztelt érdekeltségű tagjait a 1. évi december 29-én é. a. II. és III. évi értekezéskor Aradon, a városháza I. em. tanácstermében tartandó

közgyűlésre,
s est megelőzőleg é. a. II. évi értekezéskor tartandó
választmányi ülésre

azonnal fapostolból meghívval.

Választmány és közgyűlés tárgysorozata.

1. Az alapszabályok értelmében szervezeti felépítéséről és működéséről a társulat tagjainak érdekeltségű tagok s az azok által gyakorolható szavazati mennyiségének megállapítása.
 2. A választmányban megüresedett három tagosági helynek betöltése.
 3. A társulati ügyekre vonatkozó évi jelentés.
 4. A számvizsgáló bizottság jelentése a társulati 1918. évi számadata megvizsgálása tárgyában.
 5. Társulati 1920. évi költségvetését, — mely is a társulati érdekeltségű tagok (Arad, Petőfi-utca 10. sz.) szemlére ki van tűzve.
 6. Ötv. Béka Antalné kérvénye elhunyt férje Béka Antal ideig. csatolmányos temetési költségének utalványozása iránt.
 7. Kisvárosi Andrásné kérvénye részére érzékszervi pótlék engedélyezése iránt.
 8. Netáni indítványok és javaslatok.
- Arad, 1919. december 8.

Dr. Jegeri Károly a. k., társulati elnök.

Cigaretta-hüvelyek
kaphatók nagyban

Árpád-tér 5. sz. varok-üz'et, Zsidótemplom-ép'et

Club, Samum, Altesse
sib. hüvelyek 9681
maximális áron alul.

Váladi lécsi cipőkrém, kagyaftók, Anorkóvok, lámpabél, szelők, lésők, hajszálak, seb. rövidára cikkek nagyban és kicsinyben legelőszöbben beszerezhetők:

Soharstein si Comp.
cég. papír és rövidára üzletben,
Asztalos Sándor-utca 4. szám.

Josif Nedelku si Comp.
fűszer-, csemegé és gyarmatárú-kereskedés,
Árpád-tér (Zsidótemplom-épület.)

Allandóan raktáron tart mindennemű fűszereket; csekeidő, cukorka, piperecsappanak, rum, cognac, likőrök stb. cikkek nagyban és kicsinyben legelőszöbben napi áronként pontos kiszolgálás mellett kaphatók. 9681

BOR

400 hektoliter ideai terméti olasz és francia rizling valamint egy jékarban lévő aszplögépgarnitúra eladó. 6903

Wekerle uradalom
Klopódie Temes megye.

Kifutó fiu
jó fizetéssel
felvétetik.

ANTONIU MAYER
céltörvény szerkesztő
berendezett örszarnoka és ette ma
Eötvös-utca 2. 9639
Esztragu kesyha! Kivált italki
Esténként előgányszono!

Varró-leányok
felvételtnek 9638
FRATII STERN
Forray-utca 2. szám.

Értesítés!

A tisztelt közönség szives tudomására hozzuk, hogy települékön (gróf. Tisza István-ut 57-59. szám) nagy választékban kaphatók villamos-vezetők, fonalak és thermofelek, továbbá, — miután sikerült anyagot beszerezniünk, — berendezések készítését ismét vállaljuk.

Tisztelettel: 6891
Aradi Villamosági Réz. Társ.

Butorokat

jutányos áron aianl 9671
Wiegenfeld-cég
Deák Ferenc-utca 40a.

Dió megérkezett.

Kérjük eddig előjegyzéseket eszközölt t. feleinket, hogy átvétel végett zsákokkal irodánkban jelentkezni sziveskedjenek. További előjegyzéseket elfogad az 9670

Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi Részvénytársaság.
(Ipar és Népbank helyiség).

Borkereskedők és szállóbirókos urak szives figyelmében. 9641

Allandó nagy hordókban minden nagy-raktár boros ságban kapható
Ludovic Baumann
hordó kereskedőnél
ARAD, Szabadság-tér 11. sz.

Ruh, viszketeg,
sömör kiütések ellen
használjunk kátrány
vagy kén szappant.
Hajhulás ellen
Anthrasol szappant.
Dr. Földes si Hech
ARADON. 6886

Alólírott állami vasgyár saját cipez miihelyében egy jó képzettségű, iparendélyiyyel rendelkező

cipezst

kíván foglalkoztatni. — Ajánlatok gyárizgatóságához intőzendők; megjelölven az összes ekörbe vágó munkálatok egységárait. Szükséges anyagokról a gyár fog gondoskodni.

Serviciul uzinelor de fier a statului Cuglr. 6901